

החוויה הישראלית

טומאס די-טורקמאדו, מייסדה של ה-אינקוויזיציה הספרדית, לא מת. הוא חי וקיים בישראל של ראשית 1984, ומקבל משכורת כחבר-כנסת.

חבר-כנסת חיים דרוקמן מקפץ להפוך את רוב תושבי ישראל החילוניים לאנשים בארצם. בדיון פרלמנטרי בנושא פגיעה בערכי היסוד של היהדות, העם המדינה כהצגת תיאטרון, שנערך ביוזמתו של ח"כ דרוקמן, הרים זה, באולם המליאה, את דגל האינקוויזיציה המגועל ברמס של תמימים רבים, וגיעל באמצעותו את המוסר הדמוקרטי שבו הוא יושב. הנושא הראשון להתקפותיו היה מתן פרס המועצה לתרבות ולאמנות למחזאי חנוך לוין, שאות מחותניו כינה האינקוויזיטור דרוקמן סורג'נרדיה הפוגעת בנפשו של הנער... מעשי הריצה, ארנס קטינות וריצה החילול, הם התוצאה למתירנות ולסורג'נרדיה... אם מהר

רבי טורקמאדו בכיפה ובציציות

ח"כ דרוקמן דגל מגועל

שלא לדבר על האשיל שזה גבה ממזכירות הכנסת עבור הימים בהם ישב ככלא. חבר-כנסת דרוקמן, שנכנס כנאמן זה למיסת האיפיון הצנווראלי של סגנית שרה-חנה-הרתבות מרים גלזרית-עסה, המחיש את הסכנה הגדולה להמשך קיומה של מדינת ישראל, שכחונתו להפכה למדינת-הלכה. דרוקמן הוא נצר נאמן לאותה רבנות יהודית שחורה בת אלף שנים, רבנות שכמאמר סופר-השכלה סרין סבולנסקי רמסה כל טוב שביהדות. ריבוים גוספים בנוסח מאיים זה של האינקוויזיטור דרוקמן עשויים להמיט שואה על חילוני המדינה, שרבי טורקמאדו זה בכיפה ובציציות עלול להביאם לחפש להם מולדת אחרת, שבה ניתן ליהודים לחשוב וליצור, בלא כיבלי הדת השיקרית והמכובת של האינקוויזיטור דרוקמן - רת שכל קשר בינה ובין היהדות הטהורה והאמיתית, הוא מיקרי בהחלט.

לעשות דברים כאלה על הבימה ולעיני הכול - מדוע אמר לעשות זאת באופן פרטי...

האינקוויזיטור הגדול מצא גם, חשש לפסול" בעתון במתנה, בתצלום של "פורנוגרפיה מגועלת", ולא נפקר מקומו של כתביהעת סימן קריאה, שפירסם, פואמה פורנוגרפית".

האינקוויזיטור דרוקמן המשיך והאשים בנשימה אחת את ה"מתירנות" בטלוויזיה, בתיאטרון ובעיתונות.

האינקוויזיטור הגדול היושב על כיסאו הרמקוטי שכנסת - למרות שחוקתורה עדיף בעיניו על חוק-המדינה, שהוא נהנה מקרנותיה, המיוגות בשבוע רב את תלמידים-מאמיניו - לא דיבר מעל בית-הכנסת על תועבת החתונה הפריצית של כתו של חברו לאמונה, ח"כ אברהם שפירא, או על פרשתו כנציגה של חבר אחר לאמונה, ח"כ אהרון אברהם-צירדה,

מאניפסטים ספרותיים

בבחר מאניפסטים של כתבי-עת ועיתונים עבריים בשנים הקס"א - תשמ"א (1981-1982)

ערכה: נורית גוברין
ביאיה לרפוס: חיה הופמן
כפיוט: חנה ליה

אוניברסיטת תל-אביב
החוג לספרות עברית
תשס"ד

עטיפת "מאניפסטים ספרותיים" מהפיכה מופלאה

תיעוד

מאניפסטים

למראית עין נראית החוברת המשוכללת מאניפסטיים ספרותיים(*) כחוברת-לימוד אוניברסיטאית, בעוד שלמרות ייעודה כחוברת-לימוד, היא אחד המיסמכים המרגשים ביותר של הסיפור העברית כמאה השנים האחרונות.

החוברת כוללת צילומים של כ-130 מאניפסטים סיפוריים, כפי שהופיעו בפתח כיתבי-עת שונים. לכל מאניפסט וכתב-עת שבו פורסם מצורף מידע ביבליוגרפי ומפתחות. חוברת זו מייצגת נאמנה את אותה הרפתקה יוצאת-דופן של הסיפור העברית החדשה לדורותיה, מילחמותיה ומעלותיה.

בפתח דבר מביאה נורית גוברין תסקיר ממצה של המאניפסטים הסיפוריים עבריים, במהלך יותר ממאה שנות יצירה כעברית מ-1821 ועד ל-1981. גוברין משרטטת את האנטומיה של סיפורתנו, תוך הגדרות בדבר חשיבותם של מאניפסטים, כמאפיינים לתופעות ולהתמודדויות הקיימות בסיפורת, התמודדויות, המאפיינות את המעגלים, המקיפים את הסיפורת.

מכירות הסיפורת העברית - מרוסיה, דרך מרכז אירופה וכלה בארץ-ישראל - עוברים לנגד עיני הקורא, בצמצום, כלשון כל תקופה ותקופה, החל מכתבי-עת ביכורי העתים, (שראהאור בוינה בשנת 1821), הנפתח בעתים לכל הסך דרך הריקיע, דרך המגיד (1856) והכרמל (1860). למרות שישנם כיתבי-עת ומאניפסטים שמקומם נפקד בחוברת זו (קו הראשון, דפים צהובים וקילטרטון), החוברת מאלפת ביותר, ומעניקה למעיין בה תמונת עומק, המספרת על אותה מהפיכה מופלאה של הסיפורת העברית במשך 150 שנה. חוברת מומלצת ביותר לאוהבים ולחרידים לגורלה של סיפורת זו.

(*) מאניפסטים סיפוריים; ערכה: נורית גוברין; הביאה לרפוס: חיה הופמן בסיוע חנה לוק; הוצאת אוניברסיטת תל-אביב, החוג לסיפורת עברית; 141 עמודים (כריכה רכה).

בארץ, שבר של יצירת עולם סמלים גועני ושתלטיני. המינשפחה של יולי הוא יותר ממולץ, וכל שנותר לי לאחל לקוראיו, שלא ידבק בהם הסיט הפלסטיני שדבק בי במהלך קריאתו. מומלץ למרות הכתיב הלא-אחיד והפוגם במעט במהלך הקריאה.

מי מריבה "סרן יפיינפש"

אינטלקטואל ראון תרומה מוגבלת

לארכיון הכתרות המעליבות את האינטלקט הצטרפה בראשית החודש שעבר כותרת, שעסקה בהסתלקותו מהעולם של החוקר הצרפתי ממוצא יהודי ריימן ארון.

הכותרת, שראתהאור כמסוף הסיפורתי של מעריב, סיפרה לקוראים שנגפשו כמעריב של יום ו', (9.12.1983) ריימונד ארון: אלוף האינטלקטואלים.

מאמר זה, שעליו היה חתום דב ברניניר הגויס לא כמעט בחשיבותו של ריימן ארון, שאומנם היה איש-פילוסופים ידוע בצרפת, אך תרומתו למחשבה העולמית מוגבלת למדי, ומוגבלת גם כמימדים של התרבות הצרפתית. מה שעורר אותי לצחוק ועצב ככתרת זו של ברניניר היתה הדרגה שהעניק אינטלקטואל - החמוס של הצרפת: ידגת אלוף.

מסתבר שמילחמות יום-הכימורים והלגנון טרם היקחו את יצר הצנאיות של אינטלקטואלים רופסים.

כדאי, אולי, להציע לרב ברניניר סולסדרנות לשימוש ברשימותיו, לפי הסדר הבא: אלוף האינטלקטואלים; תתי-אלוף המלומדים; סגן-אלוף חשניות; רבי-סרן המסאים; סרן יפיינפש; סגן תכותבים המחזירים; סגן-מישנה המלומדים; סמל חחוגיגנים; טוראי של מחשבות וטוראי האיוולת.

לבי לבי למשה בן-שאול, העורך הסיפורתי של מעריב, שהוא משודר ערכי, שאינו מוצא מספידנים מן השורה והאשונה למתים בתרבות העולמית. אבל כמאמר המשודר: כמיר בר, גם הקצן הוא פרה.

תיאורה הלאקוני של גורדימר מחיש באמצעות החוויה האישית של בני-ההוגו הלכנים, את השתנות עולמם של המרכאים ההופכים לממוכאים. בם, מעבירו לשעבר של יולי, משתלב עד מהרה בעולם המינהגים הכפרי, אם כי הוא ואשתו מאוינים עדיין מעת לעת למהדורות החדשות ברדיו, המתארות את האנארכיה המשתוללת בערים הגדולות: קרבות עזים סביב נמל-התעופה. ואן סמאטס; אמש שרר שקט במרכז העיר, בחסות המיזטר הצבאי, אך נשמעו הדי מרגמות ונתקבלו דיווחים סותרים על קרבות כבדים ברבעים המיורח והצפוני. הצלב האדום מבקש תרומות-דם. מיפעלי הגאז

סופרת גורדימר קינאה ישראלית

הותקפו, ומן ההתפרצויות סרצה דליקה שהתפשטה לבתים סמוכים...

הלכנים משתלבים בתורמת האווירה הכפרית, ומתחילים לנהל שיחות כמו: תפסתי הבוקר את ריוס מנגב את הישבן שלו באבן; נו, טוב שריכש את הטכניקה. לכמה זמן, את הושבת, יפסיקו גלילי יניר-הטואלט שלד? והלאה: זה כשעתים הידדים משתעלים בשנתם - סוג השיעול שישמעים תמיד אצל ילדים שחורים... בהדרגה מאבדים הלכנים את הכיפתור העירוני הלבן שלהם, ולומדים להשתלב באותו עולם-עירקים שונה, כאשר מיטיבים יולי הופך בהדרגה להיות ארוגם. הוא משתלב בהדרגה על מכוניתם; אתם לא אוהבים את זה... אני הבוי שלכם. תמיד אני יש אצלי המפתחות של הבית שלכם. כל לילה אני לוקח את המפתחות האלה אצלי בהדר, מתי שאני בחופש אני לנעול הכל... זה אני שיש אצלי מסתח בשביל כל הדברים שלכם. לא?

אחד משיאי הרומן מתרחש כאשר גם צד כרוכה חוזר-כר, שאותו הם צוללים בידו עם השחורים: מעולם לא העלו בדעתם של בשר כבוהו לשכר... מוא שגשא אותם כלי-הרכב לרדם. לא התעלס. אין להעלות על הדעת